

فلسفه اجتماعی حجاب؛

درآمدی بر جامعه‌شناسی لباس و پوشش

نویسندگان

علی قنبری برزبان، عضو هیأت علمی دانشکده ادبیات
ابراهیم رضایی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه : قنبری برزین، علی، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور : فلسفه اجتماعی حجاب : درآمدی بر جامعه‌شناسی لباس و پوشش / نویسندگان علی قنبری برزین، ابراهیم رضایی.

مشخصات نشر : تهران: انتشارات حکمت و عرفان، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۷۰ ص: جدول: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۲۳-۴۲-۶ ۵۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: درآمدی بر جامعه‌شناسی لباس و پوشش.

موضوع : حجاب -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع : Hujab (Islamic clothing) -- Social aspects

موضوع : پوشش -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع : Clothing and dress -- Social aspects

شناسان: زوده : رضایی، ابراهیم، ۱۳۵۷ -

رد. بندی کنگره : BP۲۳۰/۱۷

رده بند - یوبی : ۲۹۱.۳۲۶

شماره کتابشناسی ملی : ۵۷۲۱۰

نشریات هرمزد
Hormizd Eshagh Publication

عنوان کتاب:	فلسفه اجتماعی حجاب؛ درآمدی بر جامعه‌شناسی لباس و پوشش
نویسنده:	علی قنبری برزین، ابراهیم رضایی
ناشر:	حکمت و عرفان
صفحه آرائی:	علی نعمان
طراحی جلد:	علی نعمان
نوبت چاپ:	اول، تابستان ۱۳۹۸
چاپ و صحافی:	نگارش نوین
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۲۳-۴۲-۶
قیمت:	۵۰۰ ۰۰۰ ریال
آدرس ناشر:	تهران، خیابان شهید مصطفی خمینی، کوچه شهید افشار، شهاب ۱، پلاک ۷
تلفن:	۰۹۱۲۱۴۳۳۶۶۷ و ۳۳۵۵۸۰۶۸
درج کلیه حقوق معنوی برای ناشر و مؤلفین محفوظ است.	

۸.....	مقدمه
۱۲.....	فصل اول طرح کلی پژوهش
۳۹.....	فصل دوم درآمدی بر جامعه‌شناسی پوشش و لباس
۱۱۷.....	فصل سوم تأملی در مسئله حجاب در ایران
۱۶۳.....	فصل چهارم پیشینه تحقیق
۲۴۴.....	فصل پنجم نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۲۶۱.....	منابع

مقدمه

جامعه ایرانی از دو ان قاجار تغییرات فرهنگی آرامی را هم در باورها و تجربه ای زندگی و نمادهای آن تجربه نموده است و سرعت این تغییرات در درون پهلوی با ارتباط بیشتر با غربی و نوسازی شتابان و گفتمان‌های فرهنگ، سلطه بر جامعه ایرانی افزایش چشمگیری داشت.

درک دو مسئله مهم جامعه‌شناختی یعنی تغییرات اجتماعی و نظم اجتماعی، نیازمند فهم ارزش‌های اجتماعی است بدون مطالعه ارزش‌ها و تغییرات آنها قادر به درک تحولات اجتماعی نخواهیم بود، همچنان‌که برای فهم نظم اجتماعی از ارزش‌ها بی‌نیاز نیستیم. به‌ویژه در چند دهه گذشته تغییرات اقتصادی، تکنولوژیک، اجتماعی و سیاسی، فرهنگ‌های جوامع گوناگون را دستخوش تحول و دگرگونی ساخته است. اگرچه دگرگونی‌های فرهنگی تدریجی است، اما بازتاب آن در عرصه‌های گوناگون زندگی مردم جوامع آشکار می‌شود. از این رو برای درک انگیزه‌ها، اعتقادات و اقدامات مردم راهی جز درک عناصر فرهنگی و دگرگونی‌های رخ داده در بخش‌های گوناگون آن در پیش

رو نداریم و از آنجا که یکی از مهم‌ترین و درونی‌ترین لایه‌های فرهنگ هر جامعه را ارزش‌های آن تشکیل می‌دهند، مطالعه و بررسی ارزش‌های جوامع و تحولات آنها ما را قادر به درک نگرش‌ها و کنش‌های اجتماعی-نسل‌های مختلف در عرصه‌های گوناگون سیاسی، اقتصادی، اجتماعی خواهد کرد.

حوادث تغییراتی از جمله صنعتی شدن، جریانهای توسعه اقتصادی و سیاسی نسل‌های را بر نظر نیازها، انتظارات و افکار و ارزش‌ها به وجود می‌آورند. چنین تغییراتی به‌ویژه هنگامی که در یک برهه زمانی نسبتاً کوتاه با هم رخ دهند و با اصلاحات با هم همپوشانی داشته باشند، نظام شخصیت و ارزش‌های نسل‌های جدید و قدیم را به‌طور مضاعف از یکدیگر متفاوت می‌سازد که این حالت با وضعیت ایران منطبق می‌باشد.

در چند دهه اخیر جامعه ایران در مسیر تغییرات اقتصادی-اجتماعی، سیاسی و فرهنگی قرار گرفته است، وقایعی نظیر انقلاب جنگ و سپس گسترش ارتباطات و اطلاعات و تغییراتی تحت عنوان مدرنیته و جهانی‌شدن اتفاق افتاده است. در حال حاضر در جامعه ایران نسلی که دارای تجربه جنگ و انقلاب بود، در کنار نسلی زندگی می‌کند که فاقد این نوع تجربه است و این خود ممکن است، موجب تغییراتی در ارزش‌ها، نگرش‌ها و الگوهای رفتاری و سبک‌های زندگی نسل جوان با نسل‌های قدیمی شود. علاوه بر این وقایع، گسترش سطح سواد عمومی

و به خصوص زنان و افزایش تحصیلات دانشگاهی، شهرنشینی، گسترش ارتباطات، دسترسی به اطلاعات گسترده از طریق رشد رسانه‌ها، افزایش مشارکت اقتصادی و اجتماعی زنان از جمله فرآیندهای اساسی تغییرات اجتماعی است که جامعه ایران به خود دیده است (رازقی، ن.رایان، ۱۳۹۲). تغییراتی که بدون وقفه اتفاق می‌افتد و مجموعه‌ای از ارزش‌های نوین را با خود به همراه می‌آورد. تحولات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی پس از انقلاب در سال‌های آغازین دهه سوم انقلاب بیش از همه گرایش‌ها دامن جوانان را گرفته است. موضوع تغییر نگرش‌ها و ارزش‌های ایرانیان به نسل جوانان، در بسیاری از تحقیقات اجتماعی به صراحت بیان شده است (بداللهیان، ۱۳۸۳؛ احمدنیا و مهریار، ۱۳۸۳ و آزاد و دیگران، ۱۳۸۱). اما آنچه مبین طرح و اهمیت جریان شناسی فرهنگ عمومی ایران می‌شود، قرار گرفتن ایران در مرحله گذار تاریخی اجتماعی خود است. جامعه‌ای که در مرحله‌ی گذار قرار می‌گیرد استعداد و آمادگی بیشتری برای تولید تفاوت‌های فرهنگی دارد. حال با توجه به حجم و وسعت تغییرات حادث‌شده، که اشکالی از روابط اجتماعی جدید و الگوهای فرهنگی جدید را به دنبال آورده است، بررسی تحول و تغییرات فرهنگی می‌تواند به عنوان یکی از ضروریات مهم مطالعه در میان پژوهشگران مسائل اجتماعی از اهمیت شایانی برخوردار باشد. چرا که از سویی نسل‌های جدید انتقال دهنده فرهنگ-های نسل قبل می‌باشند و از سوی دیگر هرگونه خللی در روابط بین نسلی موجودیت آن جامعه را نیز به خطر می‌اندازد.

در این کتاب به موضوع پوشش و حجاب و تغییرات و تطورات آن پرداخته شده است. این کتاب در ۵ فصل سامان یافته است. در فصل اول به کلیات و چستی مساله در جامعه ایرانی و همچنین سیر تاریخی آن در جامعه ایرانی توجه شده است. در فصل دوم به جامعه شای لباس و پوشش و طرح دیدگاه‌های مکاتب مختلف جامعه شناسی پرداخته شده است. در فصل سوم به مسئله حجاب در ایران و طرح برخی دیدگاه‌ها و در فصل چهارم هم به تجربیات پژوهشی محققان در موضوع حجاب در دانشگاه‌ها و بررسی وضع موجود در دانشگاه‌ها پرداخته شده و روند های ۲۰ سال اخیر مورد بررسی قرار گرفته است. فصل پنج نیز به نتیجه گیری و طرح برخی ملاحظات اختصاص یافته است. امید است دیگر محققان با نقد منصفانه و عالمانه و کاربرست نظریه‌های علمی در این حوزه به این دغدغه جامعه ایرانی پاسخی کارا ارائه دهند.